

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodická podpora INSPIRATIVNÍ LEKCE PRO PRÁCI VE ČTENÁŘSKÝCH KLUBECH

O čertovi – Pavel Čech

Cíle:

- ✓ Děti předvídají další pokračování textu
- ✓ pochopí rčení (lenost – ďáblová poduška, mluvil pravdu jen, když se spletl)
- ✓ rozpoznání dobrých a špatných charakterových vlastností (lidských a čertích)
- ✓ vysvětlí neznámé termíny (periskop, němost)
- ✓ užijí si příjemný čtenářský zážitek

Pomůcky:

Kniha **O čertovi** od **Pavla Čecha** (Tišnov, Sursum, 2001), šátek (raneček) a v něm zrcátko, trumpetka, nůžky, karty, knížka Kterak škoditi lidem obzvláště kominíkům (nutno vyrobit), obrázek periskopu, (omalovánka čerta)

Stručný obsah knihy:

Čert Florimón je nucen vydat se z pekla na zem a tam škodit lidem, zvláště kominíkům. Proto přestřihuje šňůry s prádlem, ucpává okapové roury a komíny, schovává kominíkům štětky atd. Za čas ho to přestane bavit, a když přijde zima, trpí. Před umrznutím a pádem z výšky ho zachrání kominice Tradamila, u které už zůstane a jednoho dne se stane kominíkem a začne lidem pomáhat.

Před četbou:

Lekci lze zahájit povídáním o předvánočním čase. O svátku svatého Mikuláše, dnu, kdy chodí Mikuláš, anděl a čerti, aby dětem předali sladkosti za jejich pěkné chování.

Pokud chceme lekci použít v jiné roční době, je možné začít hádankou:

**Kožíšek má, vlk to není,
jazyk pláží, had to není,
má rohy a kozel není,
hádej, kdo se venku žení?**

Brána ke vzdělávání: školní čtenářské kluby

posilující rovné příležitosti dětí a žáků se SVP, CZ.1.07/1.2.00/27.0003

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.
Přidaná hodnota společenství – „Investice do rozvoje vzdělávání“

Dále si pak povídáme o charakterových vlastnostech, dobrých i špatných. Hovoříme o tom, jaké vlastnosti se nám na našich blízkých lidech líbí a jaké ne. Snadno pak lze navázat na chování „čertí“, tj. zeptáme se dětí, jaké je asi „čertí chování“. Následně čteme text.

Poznámky k textu:

Podtržené části textu označují, kdy otočit stránku na nový obrázek.

O ČERTOVI

Pavel Čech

Jen malý kousek za městem roste nejstarší strom na celém světě. Lidé se mu už od pradávna vyhýbají a ani ptáčkové v jeho větvích nezpívají. A nevíte se, přímo pod stromem je totiž Peklo. Peklo se vším všudy. A jak už to tak v Pekle chodívá, bydlí v něm čerti.

Jednoho dne byl jeden z nejmladších a nejneposlednějších čertů vyslán samotným Luciferem do světa škodit lidem. A nebyl to úkol ledajaký, měl škodit hlavně kominíkům, na které mělo Peklo už dlouho spadeno.

Starí čerti se na střechy báli, jiní dostávali z výšek mezi komíny závrat' a ostatní se vymlouvali, na co je jen napadlo. A tak přišla řada na Florimóna. Tak se totiž náš čert jmenoval.

To se ví, Florimónovi se na zem z vyhrátého Pekla moc nechtělo, ale co měl dělat. Musel. Byl tak rozmrzelý, že cestou k městu zašlápl každou jarní kytičku, která se mu připletla pod nohy. V uzlíčku si nesl jen pár věcí.

Děti hádejte, co asi mohl v uzlíčku mít. (Poté rozbalíme uzlíček a děti hádají, k čemu čert předměty mohl potřebovat)

Škodící nůžky k přestřihování šňůrek a různých provázků, škodící trumpetku, s jejíž pomocí lze v komínech vyloudit nadmíru prapodivné a neméně hrůzostrašné zvuky, balíček pekelných karet, bez kterých žádný správný čert neudělá ani krok, kapesní vydání knížky „Kterak lidem škoditi, zvláště kominíkům“ a čarovné zrcátko, které po rozbití umí splnit jedno jediné, ale zato jakékoli přání.

Brána ke vzdělávání: školní čtenářské kluby

posilující rovné příležitosti dětí a žáků se SVP, CZ.1.07/1.2.00/27.0003

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.
Přidaná hodnota společenství – „Investice do rozvoje vzdělávání“

Děti, kdybyste měly takové zrcátko, co byste si přály?

Říká se „Lenost – ďáblová poduška“ **Děti, co znamená tohle rčení?**

Ale čert Florimón nelenil. Jak měl přikázáno, denně vymýšlel naschvály a zlomyslnosti a tropil neplechu, kde se jen dal. **Děti, napadá vás, co všechno mohl čert provádět?**

Jednou přestříhl šňůru s právě vypraným prádlem, takže se rozlétlo po celém okolí, jindy sedával na komínech, až se kouř valil ven okny domů.

S oblibou zacpával okapové roury, o troubení a foukání sazí do komínů ani nemluvě. Nejraději ze všeho schovával kominíkům štětky a několikrát v noci dokonce vylezl na kostelní věž a přetočil ručičky hodin, takže příští den ráno celé městečko zaspalo, když zvony začaly zvonit o hodinu později. To se Florimón za komínem smál, až se za rohy popadal.

A tak šel den za dnem, a když jich bylo dvakrát tolik, přišlo léto. Florimón lehával na rozpálených střeších a vzpomínal na Peklo. Vzpomínal na čerta Huga, který byl samou závistí zelený jak brčál, na Evelýna, který mluvil pravdu, jen když se spletl, na Čemuse, co se neustále chlubil, že má největší rohy, na zuřivého Praskala, který byl známý tím, že dokázal rozbít všechno, na co přišel, a vůbec na všechny ty staré čerty s podobnými krásnými vlastnostmi, co pro něho v Pekle bývali vzorem.

Děti, měli čerti opravdu krásné vlastnosti? Co znamená rčení: Mluvil pravdu, jen když se spletl? Mohl by nám to někdo předvést?

Vzpomínal na šťastné škodolibé chvílky u pekelného periskopu, kterým bylo možno zahlédnout všechny nepravosti a spoustu krásné špatných skutků, co se právě v ulicích města děly.

Děti víte, co je periskop a jak vypadá?

„Sám na to nestačím,“ mračil se Florimón a přemýšlel, co by vyvedl.

Než přišlo léto, znal náš čert už všechny kominíky v okolí. Našel někde kus křídý a za několik dnů většinu z nich nakreslil po všech komínech a zídkách. Tomu udělal uši jako placky, druhému nos jako okurku a na obrázek šilhajícího kominíka Antonína s dlouhými vousy byl obzvláště pyšný.

Kominíci netušili, kdo je kreslí ani kdo jim poslední dobou schovává jejich náčiní a v komínech tahá za štětky. Ale na to, aby se začali podezírat mezi sebou, to byli samí rozumní chlapíci. Vidíte, málem bychom zapomněli, nebyli to jen samí rozumní chlapíci, tedy rozumní byli, to ano, ale byla mezi nimi i kominice Tradamila.

Bydlela na ploché stříšce jednoho z nejvyšších domů, kde stál její domeček s malou zahrádkou. Lávka spojující domek s ostatními střechami byla tak úzká, že ji dokázal přejít jen opravdu velmi šikovný kominík. Tradamila byla krásná dívka, ale když si každé ráno oblékla černé kominické šaty a vlasy svázala pod bílou čepici od sazí, byla od ostatních kominíků skoro k nerozeznání. Nikdo nevěděl, proč bydlí právě tady, tak daleko od ostatních lidí. Snad to bylo proto, že byla němá.

Děti, víte co to znamená, když je někdo němý?

Přišel podzim a Florimóna už netěšilo kominíkům škodit. Sledoval děti, jak pouští draky. Poslouchal v komínech, co si lidé doma povídají. Byly to věci, jaké v Pekle nikdy neslyšel – hašteření dětí, šťastný smích, povídání o starostech i radostech a jednou večer dokonce vyslechl i pohádku na dobrou noc.

Jak to bývá, podzimní dny odlétly jako kouř z komínů a po nich přišla zima. Teprve teď Florimón poznal, že sněhové vločky studí. Zakrátko červené střechy zmizely pod bílou peřinou. Mrazivý vítr kvílel v komínech tak strašidelně, že se bál i náš čert. Na strašení lidí už neměl ani pomyslení. Seděl mezi komíny, třásl se od hlavy až po kopýtko.

Za pár týdnů přišla noc, kdy hvězdy na obloze zářily snad ještě víc než jindy. Z komínů se ozývalo zvonění zvonečků a cinkání rolniček, výkřiky radosti a smích, a krásně to z nich vonělo.

Děti, víte co to bylo za zvláštní noc?

Brána ke vzdělávání: školní čtenářské kluby
posilující rovné příležitosti dětí a žáků se SVP, CZ.1.07/1.2.00/27.0003

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.
Přidaná hodnota společenství – „Investice do rozvoje vzdělávání“

Čert tušil, že to jsou Vánoce, ten zvláštní čas, kdy se v Pekle nudívali, protože všichni lidé na sebe bývali hodní. A nemýlil se, byl to Štědrý den.

Florimón se brodil závějemi, nohy mu omrzly ledem, třásla s ním horečka a zuby mu drkotaly zimou. Ani nevěděl kam jde. Přelézal komíny i stříšky, až stál před úzkou lávkou a za ní do tmu zářilo okno malého domečku, které ho neodolatelně přitahovalo.

Krůček po krůčku přešel lávku pokrytou ledovými rampouchy až k okénku a nakoukl dovnitř. Bylo tu čisto a teplo a na prostřeném stole zářily svíčky. Tradamila zdobila stromeček a na plotně voněl štědrovečerní kapr. Najednou se Florimónovi chtělo hrozně spát. A jak mu hlava klesala níž a níž, tůkl jedním růžkem do skleněné tabulky okna. Hned se probudil a dal se na útek, ale už byl prozrazen.

Děti, co myslíte, co se stalo potom? Zkuste vymyslet, jak čertův příběh pokračoval a jak dopadl.

(Závěr příběhu je dětem pouze v rychlosti převyprávěn, lze ukazovat obrázky k snadnějšímu předvídání)

Po četbě:

Vrátíme se k tomu, jaké vlastnosti mívá čert. Jaký byl Florimon.

Diskuse o tom, který Florimónův život byl lepší, ten čertí nebo lidský.

Děti si mohou vyrobit čertíka s pohyblivýma očima. Mladším dětem je možno rozdat omalovánky čerta k dokreslení a přitom znovu přečíst pasáž popisující Florimónovy čertí kamarády.

Sepsala: Eva Fundová, vedoucí klubu ZŠ Hlavečník